

Sjöfartsverkets författningssamling

SJÖFS 1994:8

Utkom från trycket
den 29 maj 1994

Sjöfartsverkets kungörelse med föreskrifter och allmänna råd om dricksvatten på fartyg;

**SFH
1.2.2.3**

beslutade den 21 april 1994.

Sjöfartsverket föreskriver med stöd av 6 kap. 13 § första stycket 4 fartygssäkerhetsförordningen (1988:594) följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna kungörelse gäller hantering, lagring och produktion av dricksvatten på svenskt passagerarfartyg oavsett dräktighet och andra svenska fartyg, dock inte fritidsfartyg, med en bruttodräktighet av minst 20 som efter den 1 juli 1994 beställs vid nybyggnadsvarv eller genomgår en ombyggnad av dricksvattenssystemet.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Dricksvatten	Vatten som används till dryck, matlagning eller beredning av livsmedel samt rengöring av matlagningskärl och redskap eller av lokaler som används vid beredning eller förvaring av livsmedel samt vatten för personlig hygien.
Nöddricksvatten	Konserverat dricksvatten som är en del av nödproviant för livbåtar och livflottar.
Råvatten	Vatten som efter beredning kan användas som dricksvatten.
Tekniskt vatten	Annat vatten än dricksvatten, såsom kylvatten
Havsvatten	för motorer, matarvatten, spolvatten för toaletter, avsaltat vatten eller kondensat och kondensvatten från luftkonditioneringsanläggning.

Avsaltat vatten	Vatten som erhålls från evaporator, genom omvänd osmos eller annan avsaltningsteknik som leder till en sänkning av salthalten.
Vattenberedningsanläggning	Anläggning för beredning av råvatten till dricksvatten.
Dricksvattensystem	Tankar och rörledningar med tillhörande utrustning vilka innehåller eller distribuerar dricksvatten inom ett fartyg.

Allmänna bestämmelser

3 § En kontroll av dricksvattnets kvalitet skall ske i samband med fartygets sjövärdighetsbesiktning och mellanbesiktning eller minst vartannat år samt vid misstanke om undermålig kvalitet. Vid undersökningen skall metoderna i 19 och 20 §§¹ Statens Livsmedelsverks kungörelse (SLV FS 1989:30) om dricksvatten vara vägledande.

4 § Processen vid beredning av dricksvatten skall säkerställa att vattnet blir tjänligt från kemisk och mikrobiologisk synpunkt.

Råvatten skall vara av sådan beskaffenhet och tas ombord under sådana förhållanden att det kan beredas till dricksvatten.

Havsvatten som skall avsaltas får inte tas in på plats där vattnet kan antas vara otjänligt för ändamålet.

5 § Ett fartyg som används i annan trafik än enbart på europeiska hamnar nord om Brest eller på nordamerikanska hamnar skall ha godkänd reningsanläggning för dricksvatten.

6 § En anläggning för desinfektion av dricksvatten ombord skall finnas när dricksvattnet framställs genom evaporering, omvänd osmos eller annan avsaltningsteknik som har en arbetstemperatur under 100°C eller då dricksvatten tas ombord i hamn där vattnet efter ombordtagningen kan antas vara otjänligt såsom dricksvatten.

Vid val av metod för desinfektion av vatten skall 9 § Statens Livsmedelsverks kungörelse om dricksvatten tillämpas.

7 § Ett dricksvattensystem skall vara tekniskt avskilt från annat system för att förhindra sammanblandning med tekniskt vatten. En dricksvattenledning får inte vara fast ansluten till ett länssystem. En blindfläns utgör inte en separation.

8 § Varje större åtgärd som berör dricksvattensystemet skall antecknas. När dricksvatten tagits ombord skall tidpunkt, plats, mängd samt sättet för ombordtagningen antecknas.

Anteckningarna skall föras i skeppsdagbok eller särskild liggare.

Konstruktion av dricksvattensystem.

9 § Dricksvatten får endast ledas genom en rörledning eller en slang som uteslutande är avsedd för sådant vatten.

En dricksvattentank skall placeras eller utformas så

¹omtryck SLV FS 1993:35

att dricksvattnets temperatur inte höjs på grund av värme från angränsande utrymmen.

10 § Ett intag för havsvatten till en avsaltningsanläggning skall vara så anordnat att avloppsvatten från fartyget inte kan komma in i anläggningen.

11 § En dricksvattentank får inte direkt gränsa till en uppsamlingstank för avloppsvatten eller till en tank innehållande sådant ämne som kan inverka menligt på vattnets beskaffenhet.

En manlucka för tillträde till en dricksvattentank i en fiskebåt får inte placeras i ett lastrum.

12 § Ett rör som tillhör ett annat system får inte ledas genom eller till en dricksvattentank.

Ett rör som ingår i ett dricksvattensystem får inte ledas genom en tank som tillhör ett annat system.

Det som sagts i första och andra stycket gäller inte rör som är inneslutet i en rörtunnel eller en likvärdig anordning.

13 § En dricksvattentank får inte gränsa direkt till en nitad bordläggning eller ett nitat däck.

Fogar i en dricksvattentank skall vara av en dubbelsidig och kontinuerlig svetsfogtyp.

14 § Ett dricksvattensystem skall vara tillverkat av sådant material som inte påverkar vattenkvaliteten.

15 § En dricksvattentank skall kunna länsas helt genom en bottenventil eller en sugledning i tankens lägsta punkt.

16 § En dricksvattentank skall vara lätt att rengöra.

17 § Ett horisontellt beläget manhål skall ha en karm som är minst 50 millimeter hög. Över ett lutande eller vertikalt placerat manhål utan karm skall det finnas en horisontell skyddsplåt av minst 50 millimeters bredd.

18 § Ett pejlrör och ett fyllnadsrör till en dricksvattentank skall ha en minsta höjd av 300 millimeter över däck eller tanktopp.

19 § Ett pejlrör och ett fyllnadsrör till en dricksvattentank skall vara försett med vältätande och låsbart skruvlock. Locket skall vara väl fäst vid röret med en kedja för att förhindra beröring med däck eller tanktopp.

20 § Ett pejlrör får ha gemensamt utförande med ett fyllnadsrör eller ett avluftningsrör till dricksvattentanken.

21 § Ett fyllnadsrör till en dricksvattentank får endast stå i förbindelse med en dricksvattentank. Ett fyllnadsrör skall ha blå färgmarkering och vara varaktigt märkt med texten "Dricksvatten/Drinking water".

22 § Ett luftrör från en dricksvattentank skall placeras så att sammanblandning med ventilationsluft från andra tankar eller inredning undviks. En öppning till ett luftrör skall vara försedd med en varaktig anordning som möjliggör tankventilation men förhindrar att insekter, förorenande ämnen och överbrytande sjö kan komma in i tanken.

23 § Ett fartyg med en bruttodräktighet av minst 100 skall ha en anordning som möjliggör att vattennivån i en dricksvattentank kan mätas utan att vattnet kommer i beröring med händer, redskap eller annat föremål utanför

systemet.

24 § En tappkran för annat vatten än dricksvatten får inte finnas i kök, pentry eller rum som används vid beredning eller förvaring av livsmedel eller rum för personlig hygien. En sådan tappkran får dock finnas i lastutrymme på fiskefartyg. En tappkran för annat vatten än dricksvatten skall vara märkt "Havsvatten/Sea water" eller "Tekniskt vatten".

Nöddricksvatten

25 § Förpackat nöddricksvatten till livbåtar och livflottor skall tillverkas och förpackas under antiseptiska förhållanden.

Förpackningarna får inte påverka vattnets kvalitet. De skall bytas när giltighetstiden löper ut.

26 § Förpackningarna skall vara varaktigt märkta med tillverkarens namn och hemvist, tillverkningsdatum samt giltighetstid, tillverkningssats, förpackningens volym samt daglig rekommenderad konsumtion och texten "Nöddricksvatten/Emergency drinking water".

27 § Vid besiktning av utrustning i livbåt och livflotte skall nöddricksvattnet stickprovskontrolleras med avseende på lukt, smak och grumlighet. Om vattenprovet visar sig vara dåligt skall hela förrådet av nöddricksvatten förnyas.

28 § En förpackning med nöddricksvatten packad i en livflotte skall utan att skadas kunna klara ett fall från flottens högsta tillåtna stuvningshöjd över vattenytan. Förpackningen får därvid inte skada övrig materiel packad i flottens container.

29 § Tillverkare av nöddricksvatten skall föra journal över varje tillverkningssats. I journalen skall antecknas produktionsförhållanden och förändringar i tillverkningsprocessen eller förpackningsmaterialet.

Tillsyn

30 § Vattenkvaliteten i dricksvattensystemet skall kontrolleras efter större underhållsarbeten.

31 § En undersökning och bedömning av dricksvattenprov från fartygets vattenanläggning skall göras av laboratorium för dricksvattenundersökningar som godkänts av myndighet, certifierats eller på annat sätt godkänts vid kontroll.

32 § En beskrivning över dricksvattensystemet samt en provtagningsplan utvisande var i systemet vattenprover tas, skall finnas ombord.

33 § Är dricksvattnet otjänligt eller tjänligt med anmärkning skall orsaken klarläggas och bristerna snarast rättas till.

Undantag

34 § Sjöfartsverket kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Allmänna råd för hantering och drift av dricksvattensystem.

Ett fartygs storlek, konstruktion, utrustning och användningsområde m m varierar. De följande allmänna råden är därför inte tillämpliga på alla fartyg utan anger endast hur man lämpligen bör anordna dricksvattensystemet för att säkerställa en tjänlig dricksvattenkvalitet ombord.

1. Ett fartyg bör vara utrustat med erforderliga slangar för dricksvattenhantering samt ett förvaringsskåp för slangarna och för pejlsticka med lina då sådana finns ombord. Förvaringsskåpet bör vara anordnat så att slang och lina kan förvaras upphängda och vara väl ventilerade samt från hygienisk synpunkt och i övrigt lämpligt placerade. Förvaringsskåpet bör vara utmärkt med en skylt med texten "Dricksvattenutrustning/Drinking water equipment".

2. Den rörledning från land och den fyllnadsslang ombord som används till att fylla en dricksvattentank bör spolas igenom noggrant innan tanken fylls.

3. Vid fyllning bör största försiktighet iakttas för att förhindra att slang eller koppling med tillhörande packningsmaterial kommer i beröring med infekterade ytor eller annan orenlighet.

4. En dricksvattentank bör regelbundet bottentömmas på kvarvarande vatten före bunkring av färskt vatten. Tiden mellan bottentömningarna är dock beroende av dricksvattenomsättningen. En bottentömning bör ske minst vid var tionde påfyllning eller varje månad.

5. För att en dricksvattentank skall kunna länsas helt genom en sugledning i tankens lägsta punkt bör ledningen utgå från en försänkning i tankens botten.

6. Ett dricksvattensystem som reparerats eller på annat sätt varit föremål för ingrepp bör desinfekteras genom renspolning med femprocentig kloraminlösning.

7. Rengöring av en dricksvattentank sker lämpligen genom att en vattenlösning med en tillsats av en liter natriumhypoklorit per kubikmeter vatten pumpas runt i tanken. Proceduren bör upprepas två gånger. Denna procedur kan även användas vid rengöring av ledningssystemet. Avtappning bör då ske genom samtliga tappkranar. Om tankvolymen är stor eller om det kan anses minska åtgången av dricksvatten kan rundpumpningen ersättas med högtrycksspolning med femprocentig kloraminlösning och påföljande sköljning med dricksvatten.

8. När en dricksvattentank skall ytbeläggas bör det före arbetet upprättas en arbetsbeskrivning som ger exakta instruktioner avseende förbehandling av arbetsytan, komponentblandning, applicering, härdningstid, härdningstemperatur samt efterbehandling i form av sköljnings- och lakningsprocedurer.

Vid applicering av ytbeläggning måste tankens konstruktionsmaterial till alla delar uppfylla de temperaturvillkor som gäller för att uppnå ett fullgott härdningsresultat.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 1994 då Sjöfartsverkets kungörelse (1970:A15)¹ om dricksvatten på fartyg skall upphöra att.

BENGT ERIK STENMARK
(Sjöfartsinspektionen)

Roger Sundström

¹SJÖFS 1970:A15 uttas ur författningshandboken.